

V Bruseli 25. 5. 2016
SWD(2016) 165 final

PRACOVNÝ DOKUMENT ÚTVAROV KOMISIE

ZHRNUTIE POSÚDENIA VPLYVU

Sprievodný dokument

Návrh nariadenia Európskeho parlamentu a Rady

o spolupráci medzi národnými orgánmi zodpovednými za presadzovanie právnych predpisov o ochrane spotrebiteľa

{COM(2016) 283 final}

{SWD(2016) 164 final}

SÚHRNNÝ PREHLAD

Posúdenie vplyvu návrhu nariadenia Európskeho parlamentu a Rady, ktorým sa nahrádza nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 2006/2004 z 27. októbra 2004 o spolupráci medzi národnými orgánmi zodpovednými za vynucovanie právnych predpisov na ochranu spotrebiteľa („nariadenie o spolupráci v oblasti ochrany spotrebiteľa“)

A. Potreba konať

V čom spočíva problém a prečo ide o problém na úrovni EÚ?

Nariadením o spolupráci v oblasti ochrany spotrebiteľa sa posilnilo presadzovanie právnych predpisov v oblasti ochrany spotrebiteľa v rámci celej EÚ. Jeho účinky však nie sú dostatočné, najmä pokiaľ ide podporu dynamického jednotného digitálneho trhu formou rozhodného a rovnocenného presadzovania týchto právnych predpisov v celej EÚ. Súčasná miera nedodržovania spotrebiteľského *acquis* EÚ zo strany podnikov ukazuje, že presadzovanie právnych predpisov nie je dostatočné. Z konzervatívnych odhadov vyplýva, že 37 % elektronických obchodov alebo rezervačných internetových portálov nerešpektuje základné právne predpisy na ochranu spotrebiteľa. Spotrebiteľom, ktorí nakupujú cezhranične online v oblasti cestovného ruchu, zábavy, oblečenia, elektroniky a finančných služieb (podskupina cezhraničného obchodu, ktorá sa osobitne skúmala na účely posúdenia vplyvu) to podľa odhadov spôsobuje ujmu vo výške približne 770 miliónov EUR ročne. Hlavnými problémami spojenými so spoluprácou v oblasti ochrany spotrebiteľa ako nástrojom cezhraničného presadzovania *acquis* EÚ týkajúceho sa ochrany spotrebiteľa sú: nedostatočné mechanizmy vzájomnej pomoci, chýbajúca účinná reakcia na rozsiahle porušovanie predpisov v rámci EÚ, najmä na porušovanie predpisov v digitálnom prostredí, ako aj zložité odhaľovanie prípadov porušovania a nedostatočná prioritizácia opatrení na presadzovanie práva.

Čo by sa malo dosiahnuť?

Posilnený a účinnejší rámec spolupráce v oblasti presadzovania práva, ktorý zlepší dodržiavanie spotrebiteľských predpisov v celej EÚ, zníži poškodzovanie spotrebiteľov a zvýši právnu istotu, a to najmä pre obchodníkov a spotrebiteľov, ktorí pôsobia cezhranične. Príslušné orgány by mali konať rýchlejšie a šetriť náklady najmä tým, že by spoločne zasahovali proti rozsiahlemu porušovaniu predpisov v online prostredí, a to vďaka dodatočným právomociam v oblasti spolupráce (napr. dočasným opatreniam vo forme blokovania webových lokalít, ktoré porušujú predpisy) a jednotnému koordinovanému postupu, pri ktorom by Komisia mohla zohrávať posilnenú pomocnú úlohu.

Aká je pridaná hodnota opatrení na úrovni EÚ (subsidiarita)?

Na to, aby sa zaistilo rovnaké presadzovanie spotrebiteľských predpisov v celej EÚ, musia vnútroštátne orgány, ktoré sú bežne obmedzené hranicami svojich jurisdikcií, spolupracovať pri zasahovaní proti porušovaniu právnych predpisov, ktoré má cezhraničný rozmer.

B. Riešenia

Aké sú možnosti na dosiahnutie týchto cieľov? Existuje uprednostňovaná možnosť alebo nie? Ak nie, prečo?

Možnosť 1: súčasný stav (existujúce nariadenie o spolupráci v oblasti ochrany spotrebiteľa v nezmenenej podobe).

Možnosť 2: modernizácia vykonávacích právnych predpisov, nelegislatívne opatrenia a samoregulácia.

Možnosť 3: revízia nariadenia o spolupráci v oblasti ochrany spotrebiteľa s cieľom rozšíriť jeho pôsobnosť a posilniť jeho účinnosť.

Možnosť 4: revízia nariadenia o spolupráci v oblasti ochrany spotrebiteľa: možnosť 3 + dodatočné právomoci zamerané najmä na odhalenie nepoctivých obchodníkov, ktorí sa zámerne skrývajú, a kontrolný systém, ktorým sa zaistí, že členské štáty vyčlenia dostatočné zdroje na cezhraničnú spoluprácu.

Možnosť 5: nové nariadenie, ktorým sa Európskej komisii poskytnú právomoci na priame presadzovanie práva v prípadoch rozsiahleho porušovania predpisov s rozmerom EÚ a revízia nariadenia o spolupráci v oblasti ochrany spotrebiteľa v spojení buď s možnosťou 3, alebo s možnosťou 4.

Uprednostňovanou možnosťou politiky je možnosť 3.

Aké sú názory jednotlivých zainteresovaných strán? Kto podporuje ktorú možnosť?

Všetky kategórie zainteresovaných strán (spotrebiteľské a podnikateľské združenia, ako aj Európsky parlament a členské štáty) sa domnievajú, že nariadenie o spolupráci v oblasti ochrany spotrebiteľa je užitočné a je potrebné ho posilniť tak, aby jednotný (digitálny) trh mohol byť prínosný pre maloobchod. Vyplynulo to z verejnej konzultácie ukončenej začiatkom roka 2014 a z rôznych stretnutí so zainteresovanými stranami (napr. návštevy krajín, spotrebiteľské samity v rokoch 2013 až 2015 a tematický

zamerané semináre siete spolupráce v oblasti ochrany spotrebiteľa).
C. Vplyvy uprednostňovanej možnosti
Aké sú výhody uprednostňovanej možnosti (ak nejaká je, inak hlavných možností)?
<p>Možnosťou 3 sa dosiahnu všetky politické ciele, pričom náklady pre vnútroštátne orgány a pre Komisiu budú primerané. Zlepší sa ňou účinnosť verejných opatrení a riadenie cezhraničných maloobchodných trhov EÚ, ktoré budú spravodlivejšie a transparentnejšie pre obchodníkov a spotrebiteľov. Náklady na verejné opatrenia a transakčné náklady pre hospodárske subjekty sa znížia. Všeobecne to zlepší konkurencieschopnosť hospodárstva EÚ.</p> <p>Spotrebiteľia budú mať úžitok zo zvýšenej ochrany pri cezhraničných nákupoch, a najmä pri nákupoch online. V prípade skúmanej podskupiny piatich online trhov sa odhaduje, že zníženie miery nedodržavania predpisov (37 %) o desať percentuálnych bodov by mohlo viesť k zníženiu ujmy z odhadovaných 770 miliónov EUR ročne na približne 539 miliónov, t. j. o 30 %. Akékoľvek nové jednotné opatrenie spolupráce v oblasti ochrany spotrebiteľa proti rozšíreným praktikám by takisto mohlo výrazne znížiť ujmu spôsobenú spotrebiteľom v celej EÚ (napr. o odhadovaných 68 miliónov EUR v prípade koordinovaného opatrenia proti zavádzajúcemu marketingu ponúk v rámci aplikácií v online hrách).</p> <p>Komisia bude optimálnym spôsobom podporovať členské štáty v ich úsilí o presadzovanie práva v prípadoch porušovania s dôležitým rozmerom EÚ, čím sa predíde zbytočným paralelným konaniam. Ušetria sa náklady príslušných orgánov tým, že bude možné opätovne využívať dôkazy, predchádzať duplicita a zabezpečiť maximálnu jednotnosť opatrení na presadzovanie práva. Skoršie odhaľovanie nekalých praktík a zosúladenie priorít umožní prijatie opatrení lepšie zacielených na riešenie prípadov rozsiahleho porušovania predpisov v celej EÚ. Výsledkom by bolo dôraznejšie odrádzanie od porušovania predpisov.</p> <p>Táto možnosť má silnú podporu zainteresovaných strán a je uskutočniteľná.</p>
Aké sú náklady na uprednostňovanú možnosť (ak nejaká je, inak na hlavné možnosti)?
<p>Možnosť 3 nebude podnikateľskému sektoru ani spotrebiteľom ukladať žiadne nové právne záväzky. Tieto strany budú môcť využívať lepšie fungujúce trhy s menším počtom sporov a s nižšími súvisiacimi nákladmi. Niektoré členské štáty možno budú musieť mierne prispôsobiť svoje vnútroštátne právne predpisy tak, aby príslušné orgány mohli využívať vzájomné uznávanie dôkazov/výsledkov vyšetrovaní a dodatočné právomoci v otázke spolupráce v cezhraničnom kontexte (najmä AT, BE, DE, EL, FR, HR, IE a LT). K najvýznamnejším nákladom pre členské štáty bude patriť oboznamovanie sa s novými právomocami a postupmi/odborná príprava týkajúca sa nových právomocí a postupov (cca 3 000 EUR/orgán) a cca 174 000 EUR ročne pre všetky členské štáty na každé koordinované opatrenie na presadzovanie práva, ktoré sa začne prostredníctvom povinného koordinačného postupu. V strednodobom horizonte sa celkovo očakávajú úspory vďaka koordinovanejším opatreniam na úrovni EÚ. Dodatočné náklady Komisie na jej posilnenú koordinačnú úlohu nepresiahnu podľa odhadov 300 000 EUR ročne.</p>
Aké sú účinky na MSP a konkurencieschopnosť?
<p>Zlepšenie regulačného prostredia pre maloobchodné trhy by malo podnikom vrátane MSP umožniť, aby sa vyhli nákladom na právnu expertízu pri cezhraničnom uvádzaní produktov na trh a aby mali väčšiu istotu, že rovnaké predpisy EÚ na ochranu spotrebiteľa sa presadzujú rovnakým spôsobom aj v ostatných krajinách, na ktoré sa chcú zamerať. Konzistentnejšie cezhraničné presadzovanie práva by posilnilo konkurencieschopnosť poctivých obchodníkov, ktorí dodržiavajú zákony, podnietilo hospodársku súťaž a nastolilo rovnaké podmienky na vnútornom trhu.</p>
Očakáva sa významný vplyv na národné rozpočty a verejné správy?
<p>Vplyv na národné rozpočty, ako sa uvádza vyššie v oddiele týkajúcom sa nákladov, je v prípade možnosti 3 v porovnaní s úsporami pomerne malý; najmä koncentráciou zdrojov na boj proti rozsiahlemu porušovaniu predpisov by sa ušetrili zdroje, keďže 28 vnútroštátnych opatrení by sa nahradilo jedným koordinovaným opatrením, čo by viedlo k čistým úsporám v rozmedzí od cca 180 000 EUR (v prípade úspešného koordinovaného opatrenia) do cca 815 000 EUR (v prípade neúspešného opatrenia).</p>
Očakávajú sa iné významné vplyvy?
<p>Lepšie vykonávanie práv spotrebiteľov, bez pridávania ďalšej záťaže obchodníkom, bude mať pozitívne účinky na základné práva, pokiaľ ide o spravodlivý a otvorený prístup k výrobkom a službám v celej EÚ.</p>
Proporcionalita
<p>Uprednostňovaná možnosť nebude mať žiadny vplyv na právomoci členských štátov pri presadzovaní práva ani sa v jej rámci nestanoví úplná harmonizácia vnútroštátnych systémov presadzovania práva. Harmonizovať sa budú len prvky potrebné na dosiahnutie sledovaného cieľa, ktorým je zabezpečiť lepšie presadzovanie práva pri porušení zahŕňajúcich rôzne členské štáty. Takýmito prvkami sú napríklad</p>

postupy uplatniteľné na porušenia v rámci Spoločenstva a na rozsiahle porušenia, ako aj minimálne právomoci, ktoré sa majú udeliť príslušným orgánom na uplatňovanie týchto postupov, alebo uznávanie dôkazov v súvislosti s týmito porušeniami. Možnosťou 3 sa zlepší spolupráca pri presadzovaní práva bez toho, aby sa na orgány členských štátov uvalila neprimeraná alebo nadmerná záťaž. Prínosy vyplývajúce zo znižovania ujmy pre spotrebiteľov a transakčných nákladov pre všetky subjekty, z efektívnosti verejnej intervencie a napokon aj z očakávaného hospodárskeho rastu v dôsledku zvýšeného dopytu spotrebiteľov značne prevyšujú mierne zvýšenie nákladov verejných orgánov a Komisie.

D. Nadväzujúce opatrenia

Kedy sa táto politika preskúma?

Fungovanie revidovaného nariadenia sa preskúma po siedmich rokoch od začiatku jeho uplatňovania, aby sa posúdila účinnosť a efektívnosť daného politického opatrenia, a to najmä s cieľom získať odhady, pokiaľ ide o zvýšenie miery dodržiavania právnych predpisov na ochranu spotrebiteľa.